SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 16.3.2011
KOM(2011) 127 slutlig

2011/0060 (CNS)

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap

{KOM(2011) 125 slutlig}
{KOM(2011) 126 slutlig}
{SEK(2011) 327 slutlig}
{SEK(2011) 328 slutlig}

MOTIVERING

1. BAKGRUND

1.1. Allmän bakgrund

I artikel 67.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt anges att unionen ska vara ett område med frihet, säkerhet och rättvisa med respekt för de grundläggande rättigheterna och de olika rättssystemen och rättsliga traditionerna i medlemsstaterna. I punkt 4 i samma artikel föreskrivs att unionen ska underlätta tillgången till rättsväsendet, särskilt genom principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga och utomrättsliga avgöranden på det civila området. I artikel 81 i samma fördrag omnämns uttryckligen åtgärder som syftar till att säkerställa ”ömsesidigt erkännande mellan medlemsstaterna av domstolsavgöranden och utomrättsliga avgöranden samt verkställigheten av dessa” samt ”förenlighet mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet”. Flera rättsakter har redan antagits på denna grund, bland annat förordning (EG) nr 2201/2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000, men förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap omfattas inte av tillämpningsområdet för dessa instrument.

Redan i programmet för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område[1], som antogs av rådet den 30 november 2000, tillkännagavs planer på att utarbeta ett instrument om domstols behörighet, erkännande och verkställighet av domar i fråga om ”makars förmögenhetsförhållanden och förmögenhetsrättsliga konsekvenser av separation mellan par som inte är gifta”. Haagprogrammet[2], som antogs av Europeiska rådet den 4-5 november 2004, angav genomförandet av programmet för ömsesidigt erkännande 2000 som främsta prioritering. Kommissionen uppmanades att lägga fram en grönbok om ”lagval i frågor om makars förmögenhetsförhållanden, särskilt när det gäller domstols behörighet och ömsesidigt erkännande”. Samtidigt betonades vikten av att till 2011 anta en rättsakt på området.

I Stockholmsprogrammet, som antogs av Europeiska rådet den 11 december 2009, sägs att ömsesidigt erkännande dessutom bör kunna utsträckas till makars förmögenhetsförhållanden och effekten av en separation på sådana förmögenhetsförhållanden.

I ”Rapport om EU-medborgarskapet 2010 – Att undanröja hindren för EU-medborgarnas möjligheter att utöva sina rättigheter”[3], som antogs den 27 oktober 2010, konstaterade kommissionen att osäkerheten om vad som gäller med avseende på förmögenhetsförhållandena mellan makar som kommer från olika medlemsstater var ett av de största hindren som medborgarna fortfarande vardagligen stöter på när de försöker hävda sina EU-rättigheter i andra medlemsstater. För att åtgärda dessa brister ska kommissionen enligt rapporten lägga fram ett förslag till rättsakt under 2011 som gör det lättare för internationella par (par som antingen är gifta eller har ingått registrerat partnerskap) att förutse vilka domstolar som är behöriga och vilken lagstiftning som är tillämplig med avseende på deras förmögenhetsförhållanden.

---

1 EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.
2 EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.
3 KOM(2010) 603.

1.2. Motiv och syfte

Den ökade rörligheten inom området utan inre gränser medför en betydande ökning av antalet äktenskap och partnerskap mellan personer som är medborgare i olika medlemsstater. Den innebär också att människor i ökad utsträckning bosätter sig i en medlemsstat där de inte är medborgare och till följd av detta förvärvar egendom i mer än en medlemsstat. En undersökning utförd av konsortiet ASSER-UCL från 2003[4] visade att detta medför betydande problem för internationella par i EU. Par som tillhör denna kategori ställs inför praktiska och juridiska svårigheter både i samband med den dagliga förvaltningen av sin gemensamma egendom och när egendomen ska delas upp till följd av separation eller dödsfall. Även om äktenskapet är den vanligaste formaliserade samlevnadsformen har det tillkommit nya typer av formellt bekräftade förbindelser mellan två personer. Till dessa hör det registrerade partnerskapet, som bekräftar förbindelsen mellan två personer i en stabil relation genom registrering hos en myndighet. De problem som möter par som har registrerat sin förbindelse hänger ofta samman med de stora skillnaderna mellan medlemsstaternas materiella och internationellt privaträttsliga bestämmelser om de förmögenhetsrättsliga verkningarna av denna samlevnadsform.

Med hänsyn till de särskilda egenskaper som präglar registrerat partnerskap respektive äktenskap, samt till de olika rättsverkningar som är förknippade med dessa samlevnadsformer, har kommissionen valt att lägga fram två separata förslag till förordningar: ett om domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap och ett om domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om makars förmögenhetsförhållanden.

Detta förslag syftar bland annat till att skapa en klar och tydlig EU-rättslig ram, som gör det möjligt att fastställa behörig domstol och tillämplig lag i mål om förmögenhetsrättsliga verkningar av dessa partnerskap och som underlättar rörligheten för domar och handlingar mellan medlemsstaterna.

2. RESULTAT AV SAMRÅDEN – KONSEKVENSANALYS

Arbetet med att utarbeta detta förslag föregicks av ett omfattande samråd med medlemsstaterna, övriga institutioner och allmänheten. Som uppföljning av en undersökning som genomfördes 2003 offentliggjorde kommissionen den 17 juli 2006 en grönbok om lagval i frågor om makars förmögenhetsförhållanden, särskilt när det gäller domstols behörighet och ömsesidigt erkännande[5], som markerade inledningen på ett brett samråd om dessa frågor. En expertgrupp kallad PRM/III tillsattes av kommissionen för att utforma förslaget. Gruppen, som bestod av företrädare för olika berörda yrkesgrupper och som representerade de olika rättstraditioner som finns i EU, sammanträdde fem gånger mellan 2008 och 2010. Kommissionen anordnade den 28 september 2009 en offentlig utfrågning. Diskussionerna med och mellan de omkring 100 deltagarna bekräftade av en EU-rättsakt på området som bland annat omfattar frågor om domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställande av domar. Dessutom anordnades den 23 mars

---

4 Undersökning om makars förmögenhetsförhållanden och förmögenhetsförhållanden mellan ogifta par enligt internationell privaträtt och EU-medlemsstaternas interna lagstiftning (*Étude sur les régimes matrimoniaux des couples mariés et sur le patrimoine des couples non mariés dans le droit international privé et dans le droit interne des États membres de l'Union*), http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

5 KOM(2006) 400.

2010 ett möte med nationella experter, i syfte att diskutera de stora dragen i det förslag som höll på att utarbetas.

Slutligen har kommissionen utarbetat en gemensam konsekvensbedömning för förslagen om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap respektive makars förmögenhetsförhållanden. Konsekvensbedömningen bifogas detta förslag.

3. RÄTTSLIGA ASPEKTER

3.1. Rättslig grund

Den rättsliga grunden för detta förslag är artikel 81.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, som ger rådet behörighet att, efter att ha hört Europaparlamentet, anta beslut som rör familjerätten och som har gränsöverskridande följder.

Liksom i fråga om makars förmögenhetsförhållanden är förmögenhetsförhållandena mellan samlevande partner å ena sidan, och samlevande partner och tredje man å den andra, avhängiga av att partnernas samlevnad bekräftats på förhand genom ett registrerat partnerskap. De förmögenhetsrättsliga verkningarna av registrerade partnerskap skapas i och med registreringen av partnerskapet, liksom förmögenhetsförhållandena mellan makar skapas i och med äktenskapets ingående och upphör när äktenskapet upplöses. Genom att partnerskapet registreras vid en myndighet bekräftas formellt att parterna lever i ett stabilt och juridiskt erkänt förhållande. De flesta av de medlemsstater som har lagstiftat om registrerat partnerskap likställer i möjligaste mån denna institution med äktenskap.

Syftet med förslaget är att skapa en fullständig uppsättning internationellt privaträttsliga regler som ska tillämpas med avseende på förmögenhetsrättsliga aspekter av registrerade partnerskap. Förslaget rör således domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om förmögenhetsrättsliga aspekter av registrerade partnerskap. Bestämmelserna i förslaget är endast tillämpliga i situationer av gränsöverskridande natur. Kravet på gränsöverskridande följder i artikel 81.3 fördraget är således uppfyllt.

3.2. Subsidiaritetsprincipen

Målen med förslaget kan endast uppnås genom gemensamma bestämmelser om förmögenhetsrättsliga aspekter av registrerade partnerskap, som måste vara fullständigt enhetliga för att garantera rättssäkerhet och förutsebarhet för medborgarna. Unilaterala åtgärder från medlemsstaternas sida skulle således stå i strid med detta mål. Förutom Internationella civilståndskommissionens konvention om erkännande av registrerade partnerskap av den 5 september 2007 saknas tillämpliga internationella konventioner på området. Denna konvention, som ännu inte har trätt i kraft, omfattar dock endast registrerade partnerskap, och erbjuder därför inte de lösningar som krävs med hänsyn till omfattningen av de problem som det här förslaget till förordning tar sikte på och som har blivit uppenbara dels genom konsekvensbedömningen, dels genom det offentliga samrådet. De problem som möter medborgarna är av en sådan karaktär och omfattning att målen endast kan uppnås på EU-nivå.

3.3. Proportionalitetsprincipen

Förslaget överensstämmer med proportionalitetsprincipen genom att det är strikt begränsat till vad som krävs för att uppnå de fastställda målen. Det innebär ingen harmonisering av medlemsstaternas

lagstiftning om förmögenhetsrättsliga aspekter av registrerade partnerskap. Det påverkar inte heller medlemsstaternas skattelagstiftning om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap. Slutligen medför det inte heller någon ekonomisk eller administrativ belastning för medborgarna och leder endast till en mycket begränsad extra kostnad för de berörda nationella myndigheterna.

3.4. Inverkan på grundläggande rättigheter

I enlighet med strategin för Europeiska unionens konkreta tillämpning av stadgan om de grundläggande rättigheterna[6] har kommissionen kontrollerat att förslagen respekterar rättigheterna i stadgan.

Förslagen påverkar inte den rätt till respekt för privatlivet och familjelivet eller den rätt att ingå äktenskap och rätt att bilda familj i enlighet med relevant nationell lagstiftning som följer av artikel 7 respektive 9 i stadgan.

Rätten till egendom, som tas upp i artikel 17 i stadgan, förstärks. Den ökade förutsebarheten när det gäller vilken lag som ska vara tillämplig på ett gift pars samlade egendom kommer att göra det möjligt för registrerade partner att utnyttja sin rätt till egendom på ett mer effektivt sätt.

Kommissionen har också kontrollerat att hänsyn tas till artikel 21, som föreskriver ett förbud mot diskriminering.

Slutligen ger de föreslagna bestämmelserna en bättre tillgång till rättslig prövning i EU för EU-medborgare, i synnerhet för personer som ingått registrerat partnerskap. De underlättar genomförandet av artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, som garanterar rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol. Införandet av objektiva kriterier för att fastställa behörig domstol minskar risken för att parterna inleder parallella förfaranden och att en mer aktiv part skyndar sig att väcka talan vid den för henne eller honom mest förmånliga domstolen (”kapplöpning till domstol”).

3.5. Val av regleringsform

Behovet av rättssäkerhet och förutsebarhet förutsätter klara och enhetliga bestämmelser, vilket ställer krav på regleringsformen. De bestämmelser som föreslås om domstols behörighet, tillämplig lag och rörlighet för domar är detaljerade och exakta, och kräver inget införlivande med nationell rätt. Rättssäkerheten och förutsebarheten skulle bli lidande om medlemsstaterna gavs utrymme för egna bedömningar vid genomförandet av bestämmelserna.

4. BUDGETKONSEKVENSER, FÖRENKLING OCH FÖRENLIGHET MED EUROPEISKA UNIONENS POLITIK PÅ ANDRA OMRÅDEN

4.1. Budgetkonsekvenser

Förslagen påverkar inte unionens budget.

---

[6] Kommissionens meddelande, KOM(2010) 573, 19.10.2010.

4.2. Förenkling

Harmoniseringen av behörighetsbestämmelserna kommer att förenkla förfarandena betydligt, eftersom det blir möjligt att på grundval av gemensamma bestämmelser fastställa vilken domstol som är behörig att handlägga ett mål om de förmögenhetsrättsliga verkningarna av ett registrerat partnerskap. Genom att behörigheten för domstolar som prövar mål om arv efter en avliden partner i enlighet med ett framtida EU-instrument, eller ett mål om separation mellan registrerade partner, utvidgas till att omfatta anknytande förfaranden rörande de berörda partnernas förmögenhetsförhållandena, kommer medborgarna att kunna få samtliga aspekter av sin situation prövade av en och samma domstol.

Harmoniseringen av lagvalsreglerna kommer att innebära en avsevärd förenkling av förfarandena för att fastställa tillämplig lag.

Slutligen kommer de föreslagna bestämmelserna om erkännande och verkställighet av domar att innebära att domar på området lättare kan cirkulera mellan medlemsstaterna.

4.3. Förenlighet med Europeiska unionens politik på andra områden

Detta förslag hör till de åtgärder som kommissionen har vidtagit för att undanröja hinder som möter EU-medborgarna när de utövar sina rättigheter enligt EU-lagstiftningen i vardagen, och ligger linje med vad som framkom i den ovannämnda rapporten om EU-medborgarskapet 2010.

5. KOMMENTARER TILL DE ENSKILDA ARTIKLARNA

5.1. Kapitel I: Tillämpningsområde och definitioner

Artikel 1

De personliga verkningarna av registrerade partnerskap undantas uttryckligen från tillämpningsområdet för denna förordning, som är helt ägnad åt de förmögenhetsrättsliga aspekterna. Dessa förmögenhetsrättsliga verkningar omfattar både aspekter på den dagliga förvaltningen av partnernas egendom och frågor om avveckling av förmögenhetsförhållandena till följd av att paret separerar eller den ena partnern avlider.

Vid fastställandet av vilka områden som bör omfattas av den framtida rättsakten har det ansetts lämpligast att utarbeta en uttömmande förteckning över ämnen som ska vara undantagna från förordningens tillämpningsområde. Frågor som redan tas upp i befintliga EU-förordningar, såsom underhållsskyldighet[7], särskilt mellan registrerade partner, och giltigheten och verkan av gåvor[8], har således undantagits från förordningens tillämpningsområde. Detsamma gäller arvsfrågor.

Förordningen påverkar inte eventuella sakrätter i en egendom, och inte heller klassificeringen av egendom och rättigheter eller fastställandet av rättighetsinnehavarens ställning i förmånsrättshänseende. Den omfattar inte heller bestämmelser om hur sakrätter kungörs (t.ex. i fastighetsregistret) eller vilka verkningar en registrering eller utebliven registrering i detta register ska ha.

---

[7] Regleras i förordning (EG) nr 4/2009, EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

[8] Regleras i förordning (EG) nr 593/2008, EUT L 177, 4.7.2008, s. 6.

Artikel 2

I en strävan att skapa överensstämmelse och underlätta förståelsen samt samordna användningen av olika begrepp, har vissa definitioner i denna förordning sin motsvarighet i andra EU-rättsakter som redan tillämpas eller är under förhandling.

De förmögenhetsrättsliga verkningarna av registrerade partnerskap, som denna förordning uteslutande rör, definieras särskilt och begränsas till förmögenhetsrättsliga förbindelser mellan partnerna inbördes och mellan en partner och tredje man på grundval av den formella förbindelse som skapats genom registreringen av partnerskapet.

Vidare har den föreslagna definitionen av ”domstol” utformats dels så att den även omfattar myndigheter och personer som utövar sin verksamhet på delegation av en domstol, och dels så att beslut som fattas av dessa myndigheter kan likställas med domstolsavgöranden när det gäller formerna för erkännande och verkställighet i en annan medlemsstat än den där de meddelas.

5.2. Kapitel II: Domstols behörighet

De rättsliga förfarandena med avseende på förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap hänger ofta samman med den bodelning som äger rum i samband med att parets samlevnad upphör, antingen till följd av att en av dem avlider eller på grund av att partnerna separerar.

Ett av syftena med denna förordning är att olika förfaranden med anknytning till varandra ska kunna genomföras vid domstolarna i en och samma medlemsstat. Därför säkerställer förordningen att bestämmelserna om fastställande av vilken domstol som är behörig att pröva de förmögenhetsrättsliga aspekterna av partnerskapet överensstämmelser med motsvarande bestämmelser i befintliga eller planerade EU-rättsakter.

Artikel 3

Behörigheten för en medlemsstats domstolar som har territoriell behörighet med avseende på arvskiftet efter en avliden partner, i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr …/… [om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg], utvidgas således till att även omfatta avvecklingen av de förmögenhetsrättsliga verkningarna av det registrerade partnerskapet.

Domstolarna i denna medlemsstat kommer dock att kunna avstå från denna utvidgning av behörigheten, om medlemsstatens interna lagstiftning saknar bestämmelser om registrerat partnerskap.

Artikel 4

För att den domstol i en medlemsstat vid vilken paret i ett registrerat partnerskap har lämnat in en ansökan om separation ska kunna pröva alla aspekter av separationen, så att partnerna slipper vända sig till olika rättsinstanser i flera olika medlemsstater, kan behörigheten för domstolar i en medlemsstat som ska pröva ett mål om upplösning eller en annullering av ett partnerskap –

förutsatt att partnerna är överens – utvidgas till att omfatta förmögenhetsrättsliga verkningar som utlösts av denna upplösning eller annullering.

Artikel 5

Förordningen innehåller även behörighetsbestämmelser som är tillämpliga i andra fall, oberoende av eventuella arvs- och separationsförfaranden. En förteckning med hierarkiskt ordnade anknytningskriterier gör det möjligt att fastställa vilken medlemsstats domstolar som är behöriga att handlägga mål om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap.

Till de föreslagna kriterierna hör bland annat partnernas gemensamma hemvist, partnernas senaste gemensamma hemvist, förutsatt att en av partnerna fortfarande har hemvist där, samt svarandens hemvist. Liksom enligt artiklarna 3 och 4 kan domstolarna i den medlemsstat som anvisats i enlighet med kriterierna ovan förklara sig obehöriga om medlemsstaten i fråga inte erkänner registrerade partnerskap. I sådana fall anger artikel 5 som sista kriterium att domstolarna i den medlemsstat där partnerskapet registrerades ska vara behöriga.

Artikel 6

I sådana fall där behörigheten inte kan fastställas på grundval av någon av ovannämnda artiklar ger denna artikel en möjlighet att ändå avgöra vilken medlemsstats domstolar kan pröva saken, med stöd av en undantagsregel. Bestämmelsen garanterar att partnerna och berörda tredjemän har tillgång till rättslig prövning när egendom som tillhör den ena eller båda partnerna befinner sig på en viss medlemsstats territorium, samt när båda partnerna är medborgare i den medlemsstaten.

5.3. Kapitel III: Tillämplig lag

Artikel 15

Skillnaderna mellan medlemsstaternas lagstiftning om registrerade partnerskap är upphovet till en grundläggande princip i denna förordning, nämligen att lagen i den stat där ett partnerskap har registrerats ska tillämpas på partnerskapets förmögenhetsrättsliga verkningar. Denna princip förefaller stämma överens med medlemsstaternas inhemska lagstiftning om registrerat partnerskap, som generellt föreskriver att registreringslandets lag ska tillämpas, utan möjlighet för partnerna att välja en annan stats lag, även om de har rätt att ingå avtal sinsemellan.

Hävdandet av denna princip är i praktiken en bekräftelse på att samma lag bör tillämpas på all egendom som tillhör ett par som är underkastat de förmögenhetsrättsliga verkningarna av ett registrerat partnerskap, oavsett vilken typ av egendom det rör sig om och var den befinner sig.

Artikel 16

Lagvalsregeln i föregående artikel är tillämplig på alla former av registrerade partnerskap, oavsett i vilken stat de har ingåtts. Det registrerade partnerskapet behöver alltså inte ha ingåtts i en medlemsstat för att lagvalsregeln ska vara tillämplig.

Artikel 17

För att ta hänsyn till tvingande bestämmelser i medlemsstaterna, särskilt sådana som syftar till att skydda familjens bostad, ges här möjlighet att undvika tillämpning av en utländsk lag till förmån för det egna landets lag. Den medlemsstat på vars territorium bostaden i fråga är belägen kan således, för att skydda familjens bostad, välja att tillämpa sina egna bestämmelser om skydd av familjebostaden. I undantagsfall kan denna medlemsstat tillämpa sin egen lag på alla personer som är bosatta på dess territorium, i stället för bestämmelser i den lag som ska tillämpas på den berörda personens partnerskapsavtal, om detta har ingåtts i en annan medlemsstat.

5.4. Kapitel IV: Erkännande , verkställbarhet och verkställighet

Förslaget till förordning ska främja den fria rörligheten för domar, officiella handlingar och förlikningar rörande de förmögenhetsrättsliga verkningarna av registrerade partnerskap. Det införs således ett system för ömsesidigt erkännande, baserat på det ömsesidiga förtroende som växer fram till följd av medlemsstaternas integration i Europeiska unionen.

Denna fria rörlighet konkretiseras i ett enhetligt förfarande för erkännande och verkställighet av domar, officiella handlingar och inför domstol ingångna förlikningar med ursprung i en annan medlemsstat. Detta förfarande ersätter de befintliga nationella förfarandena i medlemsstaterna. Även de grunder som kan åberopas för att inte erkänna eller verkställa domar etc. i sådana fall harmoniseras på EU-nivå, samtidigt som de begränsas till vad som är absolut nödvändigt. Dessa nya grunder ersätter de skiftande och ofta omfattande grunder som för närvarande förekommer på nationell nivå.

Domar

De föreslagna bestämmelserna om erkännande och verkställighet av domar är anpassade efter dem som har föreslagits i fråga om arv. De hänvisar således till det befintliga exekvaturförfarandet på privaträttens område. Det innebär att varje dom som meddelats i en medlemsstat ska erkännas i övriga medlemsstater, utan särskilda formaliteter. För att få domen verkställd måste sökanden följa ett enhetligt förfarande i verkställighetsstaten i syfte att utverka en så kallad verkställighetsförklaring. Förfarandet är unilateralt och begränsar sig inledningsvis till en dokumentkontroll. Först i ett senare skede, om och när svaranden invänder, går domstolen vidare med att undersöka eventuella grunder för avslag på ansökan. Dessa grunder garanterar att svarandens rättigheter skyddas på ett adekvat sätt.

De ovan beskrivna bestämmelserna utgör ett viktigt steg framåt jämfört med den nuvarande situationen. I själva verket regleras erkännande och verkställighet av domar för närvarande i medlemsstaternas nationella lagstiftning eller i bilaterala avtal mellan vissa medlemsstater. Vilka förfaranden som ska följas, vilken dokumentation som krävs för verkställighetsförklaring och vilka grunder som kan åberopas för att vägra verkställa en utländsk dom varierar alltså beroende på vilka medlemsstater som berörs.

Som förklarats ovan är denna förordning ett första steg när det gäller att reglera de förmögenhetsrättsliga verkningarna av registrerade partnerskap på EU-nivå. Bestämmelserna är att hänföra till familjerättens område (se punkt 3.1). Med hänsyn till de särskilda omständigheterna är

den fria rörligheten för domar underkastad det exekvaturförfarande som för närvarande tillämpas enligt Bryssel I-förordningen[9].

Inte desto mindre kan ett avskaffande av mellanliggande förfaranden (exekvatur), i likhet med vad som skett på andra områden, komma att övervägas efter en utvärdering av bestämmelserna i den här förordningen och en utveckling av det rättsliga samarbetet rörande förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap.

Handlingar som upprättas av myndigheter som utövar sina befogenheter efter delegation eller efter att ha utsetts i enlighet med definitionen i artikel 2 i denna förordning, kommer att behandlas som domar och därmed omfattas av bestämmelserna om erkännande och verkställighet i detta kapitel.

Officiella handlingar

Med hänsyn till att officiella handlingar spelar en stor roll i samband med förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap, och för att garantera överensstämmelse mellan denna förordning och annan EU-lagstiftning på detta område, är det av största vikt att denna förordning säkerställer att sådana handlingar erkänns och därmed kan cirkulera fritt.

Erkännande av en officiell handling innebär att den tillmäts samma bevisvärde beträffande sitt innehåll och de bakomliggande faktiska omständigheterna samt omfattas av samma presumtion om giltighet och verkställbarhet som i ursprungslandet.

5.5. Kapitel V: Rättsverkan i förhållande till tredje man

Dessa bestämmelser har utformats för att skapa balans mellan kravet på rättssäkerhet för registrerade partner i deras förbindelser med tredje man, och behovet av att skydda tredje man från tillämpning av en regel som denne inte kunnat känna till eller förutse. Med avseende på rättshandlingar mellan en registrerad partner och en tredje man som är bosatta på medlemsstaternas territorium står det alltså medlemsstaterna fritt att föreskriva att den berörda registrerade partnern endast får åberopa den lag som är tillämplig på de förmögenhetsrättsliga verkningarna av sitt partnerskap om dessa verkningar har kungjorts eller om berörd tredje man kände till eller borde ha känt till dem.

[9] EGT L 12, 16.1.2001, s. 1.

2011/xxxx (CNS)

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 81.3,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande[10],

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande[11],

med beaktande av Regionkommitténs yttrande[12],

i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande, och

av följande skäl:

(1) Europeiska unionen har som mål att bibehålla och utveckla unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer är säkerställd. För att göra det möjligt att gradvis inrätta ett sådant område ska unionen anta åtgärder om rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder.

(2) Europeiska rådet uttryckte vid sitt möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 sitt stöd för principen om ömsesidigt erkännande av domar och andra avgöranden av rättsliga myndigheter och såg detta som en hörnsten i det rättsliga samarbetet på det civilrättsliga området samt uppmanade rådet och kommissionen att anta ett åtgärdsprogram för att genomföra den principen.

(3) Den 30 november 2000 antog rådet ett förslag till åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område[13]. I programmet identifieras åtgärder som rör harmonisering av lagvalsregler, däribland åtgärder som underlättar ömsesidigt erkännande av domar. Enligt programmet bör det utarbetas ett eller flera instrument om ömsesidigt erkännande av domar i mål om makars

---

10 EUT C […], […], s. […].
11 EUT C […], […], s. […].
12 EUT C […], […], s. […].
13 EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.

förmögenhetsförhållanden och förmögenhetsrättsliga konsekvenser av separation mellan par som inte är gifta.

(4) Vid sitt möte i Bryssel den 4–5 november 2004 antog Europeiska rådet ett nytt program: ”Haagprogrammet: Stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen”[14]. I Haagprogrammet uppmanade rådet kommissionen att lägga fram en grönbok om lagval i mål om makars förmögenhetsförhållanden, särskilt om domstols behörighet och ömsesidigt erkännande i sådana mål. Dessutom betonades vikten av att till 2011 anta en rättsakt på området.

(5) Den 17 juli 2006 antog kommissionen en grönbok[15] om lagval i mål om makars förmögenhetsförhållanden, särskilt om domstols behörighet och ömsesidigt erkännande i sådana mål. Genom denna grönbok inleddes ett brett samråd om de problem som gifta par i EU riskerar att stöta på i samband med avveckling av deras förmögenhetsförhållanden, och om vilka rättsliga möjligheter som står till förfogande för att komma till rätta med sådana problem. I grönboken behandlades även alla de frågor av internationellt privaträttslig natur som aktualiseras för par som lever i andra former av parförhållanden än äktenskap, bland annat registrerade partner, samt de specifika problem de stöter på.

(6) I Stockholmsprogrammet från december 2009[16], som fastställer kommissionens arbetsprogram för perioden 2010–2014, anges att det ömsesidiga erkännandet bör kunna utsträckas till makars förmögenhetsförhållanden och effekten av en separation på sådana förmögenhetsförhållanden.

(7) I ”Rapport om EU-medborgarskapet 2010 – Att undanröja hindren för EU-medborgarnas möjligheter att utöva sina rättigheter”[17], som antogs den 27 oktober 2010, tillkännagav kommissionen sina planer på att anta ett förslag till rättsakt som gör det möjligt att undanröja hindren mot den fria rörligheten för personer, särskilt de problem som par stöter på i samband med förvaltningen eller fördelningen av gemensam egendom.

(8) De särskilda egenskaper som präglar samlevnadsformerna äktenskap respektive registrerat partnerskap, och de skillnader som blir resultatet med avseende på vilka principer som är tillämpliga på dem, motiverar att bestämmelserna om makars förmögenhetsförhållanden respektive om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap, som är föremål för reglering i denna förordning, fördelas på två separata rättsakter.

(9) Regleringen av andra former av samlevnad än äktenskap skiljer sig åt mellan medlemsstaterna och det bör göras åtskillnad mellan par vars förhållande har formaliserats genom registrering av partnerskap hos en myndighet och par som endast lever tillsammans. Även om vissa medlemsstater har infört bestämmelser om den senare typen av förbindelser, får de inte förväxlas med registrerade partnerskap. De formella krav som ställs på registrerade partnerskap gör det möjligt att ta hänsyn till de särskilda egenskaperna hos denna samlevnadsform och fastställa särskilda bestämmelser om den i en EU-rättsakt. För att främja en väl fungerande inre marknad är det viktigt att undanröja hinder som begränsar

---

14 EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.
15 KOM(2006) 400.
16 Stockholmsprogrammet – ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd (EUT C 115, 4.5.2010, s. 1).
17 KOM(2010) 603.

den fria rörligheten för personer som har ingått registrerat partnerskap, särskilt att komma till rätta med de problem som möter dessa par i samband med förvaltningen av deras egendom eller när egendomen ska delas upp. För att uppnå dessa mål samlas genom den här förordningen bestämmelserna om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar samt om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap i förhållande till tredje man i ett enda instrument.

(10) Denna förordning rör frågor med anknytning till förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap. Begreppet *registrerat partnerskap* definieras endast med avseende på tillämpningen av denna förordning. Den egentliga betydelsen av begreppet definieras i medlemsstaternas nationella rätt.

(11) Tillämpningsområdet för denna förordning bör utsträckas till att omfatta alla civilrättsliga aspekter av de förmögenhetsrättsliga verkningarna av registrerat partnerskap, från den dagliga förvaltningen av partnernas egendom till avvecklingen av deras förmögenhetsförhållanden, exempelvis till följd av att paret separerar eller en av partnerna avlider.

(12) Eftersom frågor om underhållsskyldighet mellan registrerade partner redan är föremål för reglering i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet[18] bör de således undantas från tillämpningsområdet för den här förordningen. Det gäller även frågor om giltigheten och verkningarna av gåvor mellan makar, som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I)[19].

(13) Frågor rörande sakrätter som kan vara föremål för reglering i medlemsstaterna, och frågor med anknytning till kungörelse av sådana rättigheter, bör också undantas från denna förordnings tillämpningsområde, på samma sätt som de undantas från tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning EU nr …/… [*om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg*][20]. Domstolarna i en medlemsstat där en av eller båda partnerna har egendom kan således vidta åtgärder med sakrättslig anknytning, särskilt registrering av en överlåtelse av egendomen i relevant offentligt register, när lagen i den berörda medlemsstaten föreskriver det.

(14) För att främja en god rättskipning och underlätta avveckling av förmögenhetsförhållandena mellan registrerade partner efter den ena partnerns frånfälle, ska frågor rörande de förmögenhetsrättsliga verkningarna av detta partnerskap som uppkommer till följd av dödsfallet prövas av de domstolar i en medlemsstat som är behöriga med avseende på arvet efter den avlidne partnern, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning EU nr …/… [*om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg*].

(15) På samma sätt bör förordningen innehålla bestämmelser om att de domstolar i en medlemsstat som prövar en ansökan om upplösning eller ogiltigförklaring av ett registrerat

---

18 EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.
19 EUT L 177, 4.7.2008, s. 6.
20 EUT L […], […], s. […].

partnerskap även ska kunna pröva frågor rörande det registrerade partnerskapets förmögenhetsrättsliga verkningar till följd av denna ansökan, förutsatt att partnerna är överens om detta.

(16) I alla andra situationer bör förordningen ge möjlighet att tillerkänna en medlemsstats domstolar territoriell behörighet att pröva mål om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap på grundval av en förteckning med hierarkiskt ordnade kriterier som säkerställer en nära anknytning mellan de berörda partnerna och den medlemsstat vars domstolar är behöriga. Dessa domstolar, med undantag för domstolarna i den medlemsstat där partnerskapet registrerades, ges möjlighet att förklara sig obehöriga om domstolslandets lag inte erkänner registrerade partnerskap. För sådana fall där ingen domstol är behörig att pröva målet på grundval av övriga bestämmelser i denna förordning, har en bestämmelse om subsidiär behörighet införts för att förebygga att saken hamnar i ett läge där ingen rättslig prövning är möjlig över huvud taget.

(17) För att rättsväsendet ska fungera väl bör man undvika att inbördes oförenliga domar meddelas i medlemsstaterna. Därför bör denna förordning innehålla allmänna förfaranderegler som bygger på rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område[21].

(18) För att underlätta förvaltningen av registrerade partners egendom, bör lagen i den stat där partnerskapet registrerades vara tillämplig på partnernas egendom som helhet, även om det inte är fråga om lagen i en medlemsstat.

(19) För att underlätta för domstolarna i en medlemsstat att tillämpa en annan medlemsstats lag kan det europeiska rättsliga nätverket på civilrättens område, som inrättades genom rådets beslut 2001/470/EG av den 28 maj 2001[22], bidra till att informera domstolarna om innehållet i utländsk rätt.

(20) Hänsyn till allmänintresset kan i undantagsfall motivera att medlemsstaternas domstolar åberopar internationellt tvingande regler, om det är nödvändigt att iaktta dessa för att skydda de berörda staternas politiska, sociala och ekonomiska struktur. På samma sätt bör medlemsstaternas domstolar i undantagsfall ha möjlighet att avstå från att tillämpa utländsk lag, om tillämpningen av denna i ett specifikt fall uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen i domstolslandet (ordre public).

(21) Domstolarna bör dock inte kunna tillämpa undantaget avseende internationellt tvingande regler eller ordre public-undantaget för att åsidosätta lagen i en annan medlemsstat eller för att vägra erkänna eller verkställa en dom, officiell handling eller inför domstol ingången förlikning som meddelats eller upprättats i en annan medlemsstat, om tillämpningen av detta undantag skulle strida mot Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet artikel 21 i denna, som förbjuder all diskriminering. Vidare bör domstolarna inte kunna frångå tillämplig lag om registrerade partnerskap endast med hänvisning till att domstolslandets lag inte erkänner registrerade partnerskap.

---

[21] EGT L 12, 16.1.2001, s. 1.
[22] EGT L 174, 27.6.2001, s. 25.

(22) Eftersom det finns stater som har två eller flera parallella rättssystem eller regelverk som berör frågor som omfattas av denna förordning, bör det fastställas i vilken utsträckning bestämmelserna i denna förordning ska vara tillämpliga i de olika territoriella enheterna i dessa stater.

(23) Eftersom ömsesidigt erkännande av domar som meddelats i medlemsstaterna är ett av de mål som eftersträvas genom denna förordning, bör denna innehålla bestämmelser om erkännande och verkställighet som bygger på dem i förordning (EG) nr 44/2001, om nödvändigt anpassade för att motsvara de särskilda krav som föremålet för denna förordning ger upphov till. En medlemsstat bör inte kunna vägra att erkänna och verkställa en dom som i sin helhet eller delvis rör förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap med hänvisning till att medlemsstatens lagstiftning inte erkänner registrerade partnerskap eller tillerkänner dem andra förmögenhetsrättsliga verkningar.

(24) Med hänsyn till medlemsstaternas olika sätt att hantera frågor om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap bör denna förordning säkerställa ömsesidigt erkännande och verkställighet av officiella handlingar. Officiella handlingar är dock inte att jämställa med domar när det gäller verkställighet. Ömsesidigt erkännande av en officiell handling innebär att handlingen ska anses styrka innehållet och ha samma verkningar som liknande dokument i ursprungsmedlemsstaten, och att den ska presumeras vara giltig om den inte bestrids med framgång.

(25) Även om rättsförhållandena mellan en registrerad partner och en tredjeman regleras av den lag som är tillämplig på de förmögenhetsrättsliga verkningarna av det registrerade partnerskapet, bör villkoren för att åberopa denna lag gentemot tredjeman omfattas av lagen i den medlemsstat där maken eller tredjemannen har hemvist, för att säkerställa tredjemannens skydd. Lagstiftningen i den medlemsstaten kan således föreskriva att partnern endast får åberopa den lag som reglerar hans eller hennes förmögenhetsförhållanden under förutsättning att medlemsstatens krav på kungörelse och registrering har uppfyllts, såvida inte berörd tredje man kände till eller borde ha känt till vilken lag som var tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden

(26) Medlemsstaternas internationella åtaganden innebär att denna förordning inte bör påverka internationella konventioner som en eller flera medlemsstater var anslutna till vid den tidpunkt då denna förordning antas. Förordningens allmänna målsättning kräver dock att förordningen har företräde framför konventionerna i förhållandet mellan medlemsstaterna.

(27) Eftersom målen för denna förordning – nämligen att främja fri rörlighet för personer i Europeiska unionen, ge registrerade partner förutsättningar att ordna sina förmögenhetsförhållanden sinsemellan och i förhållande till tredjeman, såväl under livet som registrerade partner som i samband med avvecklingen av sina förmögenhetsförhållanden samt garantera större förutsebarhet och rättssäkerhet – inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av förordningens omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan Europeiska unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(28) Denna förordning respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna

7, 9, 17, 21 och 47 om rätt till respekt för privatlivet och familjelivet, om rätt att ingå äktenskap och rätt att bilda familj i enlighet med relevant nationell lagstiftning, rätt till egendom, förbud mot alla former av diskriminering och rätt till ett effektivt rättsmedel. Medlemsstaternas domstolar ska tillämpa denna förordning med respekt för dessa rättigheter och principer.

(29) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, [har Förenade kungariket och Irland meddelat att de önskar delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning]/[och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i protokollet, kommer Förenade kungariket och Irland inte delta i antagandet av denna förordning, som därför inte är bindande för eller tillämplig för dem].

(30) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark.

A ADOPTÉ LE PRÉSENT RÈGLEMENT:

Kapitel I

Tillämpningsområde och definition

Artikel 1
Tillämpningsområde

1. Denna förordning ska tillämpas på förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap.

   Den ska inte tillämpas på skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor.

2. I denna förordning avses med *medlemsstat* samtliga medlemsstater, med undantag av Danmark [, Förenade kungariket och Irland].

3. Denna förordning ska inte tillämpas på

   a) personliga verkningar av registrerade partnerskap,

   b) partners rättsliga handlingsförmåga,

   c) underhållsskyldighet,

   d) gåvor mellan partner,

   e) efterlevande partners arvsrätt,

f) partners gemensamma företag,

g) frågor som rör sakrätters natur och kungörelse med avseende på sakrätter.

Artikel 2
Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

a) *förmögenhetsrättsliga verkningar*: samtliga regler om de förmögenhetsförhållanden partner sinsemellan och i förhållande till tredje man, som är en direkt följd av den formella förbindelse som skapats genom registreringen av partnerskapet.

b) *registrerat partnerskap*: lagstadgad samlevnadsform mellan två personer som grundar sig på registrering hos en myndighet.

c) *officiell handling*: en handling som har upprättats eller registrerats som en officiell handling (acte authentique) i ursprungsmedlemsstaten och vars bevisvärde

i) är knutet till handlingens underskrift och innehåll, och

ii) har bestyrkts av en offentlig myndighet eller annan myndighet som bemyndigats för ändamålet.

d) *dom*: varje avgörande om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap som har meddelats av en domstol i en medlemsstat oavsett dess rubricering, såsom dom, beslut eller förordnande om verkställighet, liksom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader.

e) *ursprungsmedlemsstat*: den medlemsstat där domen meddelades, partnerskapsavtalet undertecknades, den officiella handlingen upprättades, bodelningen ägde rum eller någon annan åtgärd vidtogs av eller inför den behöriga rättsliga myndigheten eller en myndighet som bemyndigats av denna.

f) *anmodad medlemsstat*: den medlemsstat som mottar en begäran om erkännande och/eller verkställighet av en dom, ett partnerskapsavtal, en officiell handling, en inför domstol ingången förlikning, en bodelningshandling eller varje annan handling som upprättats av eller inför den behöriga rättsliga myndigheten eller en myndighet som bemyndigats av denna.

g) *domstol*: varje behörig rättslig myndighet i medlemsstaterna som utövar en rättslig funktion i samband med förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap, liksom varje annan, icke-rättslig myndighet eller person som, på delegation eller efter att ha utsetts av en rättslig myndighet i medlemsstaterna, utövar funktioner som grundar sig på domstolarnas behörighet, i enlighet med bestämmelserna i denna förordning.

h) *förlikning inför domstol*: en förlikning i frågor om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap som har godkänts av en domstol eller ingåtts inför en domstol i samband med ett rättsligt förfarande.

Kapitel II

Domstols behörighet

Artikel 3
Behörighet om en av partnerna avlider

1. En domstol i en medlemsstat som har tagit upp ett ärende om arv efter den ena av partnerna, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr …/… [*om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg*], ska även vara behörig att pröva frågor om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap som har anknytning till arvsärendet.

2. Denna domstol får förklara sig obehörig om domstolslandets lag inte erkänner registrerade partnerskap. Behörig domstol ska då fastställas i enlighet med artikel 5.

Artikel 4
Behörighet vid upplösning av partnerskapet

En medlemsstats domstolar som prövar en ansökan om upplösning eller annullering av ett registrerat partnerskap ska, om partnerna har kommit överens om det, även vara behöriga att avgöra frågor om förmögenhetsrättsliga verkningar med anknytning till ansökan.

Detta avtal kan ingås när som helst, också under själva förfarandet. Ett avtal som ingås innan förfarandet inleds ska vara skriftligt, daterat och undertecknat av båda parter.

Om inget avtal har ingåtts mellan partnerna, ska artikel 5 tillämpas på frågor om domstols behörighet.

Artikel 5
Behörighet i övrigt

1. Behörighet att pröva frågor om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap i andra fall än de som avses i artiklarna 3 och 4 ska gälla för domstolarna i den medlemsstat där

   a) partnerna har sin gemensamma hemvist eller, om detta alternativ inte är tillämpligt,

   b) partnerna senast hade gemensam hemvist, förutsatt att en av partnerna fortfarande har hemvist där eller, om detta alternativ inte är tillämpligt,

   c) svaranden har hemvist eller, om detta alternativ inte är tillämpligt,

   d) partnerskapet registrerades.

2. De domstolar som anges i punkt 1 a–c får förklara sig obehöriga om domstolslandet lag inte erkänner registrerade partnerskap.

Artikel 6
Subsidiär behörighet

Om ingen domstol är behörig enligt artiklarna 3, 4 eller 5, eller om den berörda domstolen förklarar sig obehörig, ska domstolarna i en medlemsstat vara behöriga om

a) egendom som tillhör den ena av eller båda partnerna befinner sig på denna medlemsstats territorium, varvid den domstol som tagit upp ärendet endast får avgöra frågor rörande denna egendom, eller

b) båda partnerna är medborgare i den medlemsstaten eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, har sitt domicil där.

Artikel 7
Forum necessitatis

Om ingen domstol är behörig enligt artiklarna 3, 4 och 5, eller om den berörda domstolen förklarat sig obehörig, får domstolarna i en medlemsstat undantagsvis, och på villkor att målet har tillräcklig anknytning till den medlemsstaten, avgöra mål om de förmögenhetsrättsliga verkningarna av registrerade partnerskap om det visar sig omöjligt eller orimligt att väcka eller föra talan i ett tredjeland.

Artikel 8
Genkäromål

Den domstol vid vilken talan har väckts i enlighet med 3, 4, 5, 6 eller 7 ska även vara behörig att ta upp ett genkäromål, om föremålet för genkäromålet omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.

Artikel 9
Väckande av talan vid domstol

Talan ska anses ha väckts vid en domstol

a) när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingivits till domstolen, förutsatt att käranden därefter inte har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få delgivningen med svaranden verkställd, eller

b) om delgivning av handlingen ska ske innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivning, förutsatt att käranden därefter inte har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få handlingen ingiven till domstolen.

Artikel 10
Prövning av behörighetsfrågan

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser ett fall rörande förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap som domstolen inte är behörig att ta upp enligt denna förordning ska domstolen självmant förklara sig obehörig.

Artikel 11
Prövning av frågan om målet kan tas upp

1. Om en svarande som har hemvist i en annan stat än den medlemsstat där talan väcktes inte går i svaromål, ska den behöriga domstolen förklara målet vilande till dess att det har klarlagts att svaranden har haft möjlighet att ta del av stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid för att kunna förbereda sitt svaromål, eller att alla nödvändiga åtgärder i detta syfte har vidtagits.

2. I stället för bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel ska artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur[23] gälla, om stämningsansökan eller en motsvarande handling ska översändas från en medlemsstat till en annan i enlighet med den förordningen.

3. Om bestämmelserna i förordning (EG) nr 1393/2007 inte är tillämpliga ska artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur gälla, om stämningsansökan eller motsvarande handling ska översändas till utlandet i enlighet med den konventionen.

Artikel 12
Litispendens

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, ska varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självmant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

2 I sådana fall som avses i punkt 1 ska den domstol vid vilken talan först väcks förklara sig behörig inom sex månader, om inte exceptionella omständigheter gör detta omöjligt. På begäran av en annan domstol vid vilken talan väckts i tvisten, ska den domstol vid vilken talan först väcktes underrätta den andra domstolen om vilket datum den mottog stämningsansökan och huruvida den har förklarat sig behörig att döma i målet eller, i annat fall, om den beräknade tiden för att fastställa behörigheten

3. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, ska övriga domstolar självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.

---

[23] EUT L 324, 10.12.2007, s. 79.

Artikel 13
Mål som har samband med varandra

1. Om käromål som har samband med varandra prövas vid domstolar i olika medlemsstater, får varje domstol utom den vid vilken talan först väcktes låta handläggningen av målet vila.

2. Om dessa mål prövas i första instans får varje domstol, utom den vid vilken talan först väckts, också avvisa talan på begäran av en av parterna, om den domstol vid vilken talan först väckts är behörig att pröva de berörda käromålen och dess lag tillåter förening av dessa.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska käromål anses ha samband med varandra om de är så förenade att en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

Artikel 14
Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en medlemsstat, får begäras hos domstolarna i den staten, även om domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna förordning.

Kapitel III

Tillämplig lag

Artikel 15
Fastställande av tillämplig lag

Tillämplig lag på de förmögenhetsrättsliga verkningarna av registrerade partnerskap är lagen i den medlemsstat där partnerskapet registrerades.

Artikel 16
Lagvalsregelns universella karaktär

Den lag som anvisas enligt bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas även om det inte är fråga om lagen i en medlemsstat.

Artikel 17
Internationellt tvingande regler

Bestämmelserna i denna förordning ska inte påverka tillämpningen av tvingande regler som en medlemsstat anser vara så avgörande för att skydda allmänintressen, t.ex. sin politiska, sociala och ekonomiska struktur, att landet kräver att de tillämpas vid alla situationer inom dess

tillämpningsområde, oavsett vilken lag som annars ska tillämpas på de förmögenhetsrättsliga verkningarna av registrerade partnerskap enligt denna förordning.

Artikel 18

Grunderna för domstolslandets rättsordning

1. Tillämpning av bestämmelser i den lag som anvisas i denna förordning får vägras endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning.

2. Tillämpning av en bestämmelse i den lag som anvisas enligt denna förordning kan inte anses vara uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning enbart med hänvisning till att domstolslandets lag inte erkänner registrerade partnerskap.

Artikel 19

Uteslutande av återförvisning

När denna förordning föreskriver att lagen i en viss stat ska tillämpas avses bestämmelser i gällande materiell rätt i det landet, med undantag för dess internationella privaträtt.

Artikel 20

Stater med mer än en rättsordning – lagkonflikter på territoriell nivå

När en stat omfattar flera territoriella enheter som var och en har sitt eget rättssystem eller regelverk för de frågor som omfattas av denna förordning ska

a) varje hänvisning till lagen i den staten, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med denna förordning, förstås som en hänvisning till gällande lag i den berörda territoriella enheten,

b) varje hänvisning till hemvist i denna stat förstås som en hänvisning till hemvist i en territoriell enhet,

c) varje hänvisning till medborgarskap förstås som en hänvisning till den territoriella enhet som anvisas enligt lagen i den staten eller, i avsaknad av tillämpliga regler, den territoriella enhet som parterna väljer eller, i avsaknad av val, den territoriella enhet som partnern eller partnerna har närmast anknytning till.

Kapitel IV

Erkännande, verkställbarhet och verkställighet

AVSNITT 1

DOMAR

Underavsnitt 1

Erkännande

Artikel 21
Erkännande av domar

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat ska erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas.

2. Om frågan huruvida en dom ska erkännas eller inte är föremål för tvist, kan en part, som gör gällande att domen ska erkännas, i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna [38–56] i förordning (EG) nr 44/2001, få fastställt att domen ska erkännas.

3. Om utgången av ett mål som handläggs vid en domstol i en medlemsstat är beroende av om en dom ska erkännas, är den domstolen behörig att pröva frågan om erkännande.

Artikel 22
Grunder för att inte erkänna en dom

En dom ska inte erkännas om

a) ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den medlemsstat där domen görs gällande,

b) det är en tredskodom eller en annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande och svaranden inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta,

c) den är oförenlig med en dom som har meddelats i en tvist mellan samma parter i den medlemsstat där domen görs gällande,

d) den är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i en tredje stat mellan samma parter och rörande samma sak, såvida den först meddelade

domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande.

Artikel 23
Förbud mot omprövning av ursprungsdomstolens behörighet

1. Behörigheten för domstolarna i ursprungsmedlemsstaten får inte omprövas.

2. Behörighetsreglerna i artiklarna 3–8 omfattas inte av de i artikel 18 åsyftade grunderna för rättsordningen (ordre public).

Artikel 24
Skillnader mellan medlemsstaternas tillämpliga lagstiftning

Erkännande och verkställighet av en dom, eller delar av en dom, om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap får inte vägras med hänvisning till att lagen i den anmodade medlemsstaten inte erkänner registrerade partnerskap, eller inte tillskriver dem samma förmögenhetsrättsliga verkningar.

Artikel 25
Förbud mot omprövning i sak

En utländsk dom får aldrig omprövas i sak.

Artikel 26
Vilandeförklaring av mål

Om det vid en domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i en annan medlemsstat ska erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om ändring i domen har sökts genom ordinära rättsmedel.

Underavsnitt 2

Verkställighet

Artikel 27
Verkställbara domar

En dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den staten samt inför domstol ingångna förlikningar ska kunna verkställas i en annan medlemsstat i enlighet med artiklarna [38-56] och artikel [58] i förordning (EG) nr 44/2001.

AVSNITT 2

OFFICIELLA HANDLINGAR OCH INFÖR DOMSTOL INGÅNGNA FÖRLIKNINGAR

Artikel 28
Erkännande av officiella handlingar

1. En officiell handling som har erhållits i en medlemsstat ska erkännas i övriga medlemsstater, om inte handlingens giltighet bestrids i enlighet med tillämplig lag och om inte ett sådant erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den medlemsstat där handlingen görs gällande.

2. Erkännandet av en officiell handling innebär att handlingen tillmäts bevisvärde med avseende på sitt innehåll och presumeras vara giltig.

Artikel 29
Officiella handlingars verkställbarhet

1. En handling som har upprättats eller registrerats som en officiell handling och som är verkställbar i en medlemsstat ska på ansökan förklaras vara verkställbar i en annan medlemsstat i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel [38–57] i förordning (EG) nr 44/2001.

2. Den domstol till vilken ansökan om ändring ges in enligt artikel [43 eller 44] får avslå en ansökan om verkställighetsförklaring eller upphäva en verkställighetsförklaring endast om verkställighet av den officiella handlingen uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den medlemsstat där verkställighet begärs.

Artikel 30
Inför domstol ingångna förlikningar – erkännande och verkställbarhet

Inför domstol ingångna förlikningar som är verkställbara i ursprungsmedlemsstaten ska erkännas och förklaras verkställbara i en annan medlemsstat på ansökan från en berörd part, på samma villkor som officiella handlingar. Den domstol till vilken ansökan om ändring ges in enligt artikel [42 eller 44] får avslå en ansökan om verkställighetsförklaring eller upphäva en verkställighetsförklaring endast om verkställighet av den inför domstol ingångna förlikningen uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den medlemsstat där verkställighet begärs.

Kapitel V

Rättsverkan i förhållande till tredje man

Artikel 31

Rättsverkan i förhållande till tredje man

1. Ett registrerat partnerskaps förmögenhetsrättsliga verkningar på rättsförhållandena mellan en partner och en berörd tredje man ska i enlighet med artikel 15 omfattas av lagen i den medlemsstat där partnerskapet registrerades.

2. En medlemsstat får emellertid i sin lagstiftning föreskriva att en partner inte ska rätt att åberopa den på partnernas förmögenhetsförhållanden tillämpliga lagen gentemot en tredjeman, om partnern eller tredjemannen har hemvist på den medlemsstatens territorium och de krav på kungörelse och registrering som föreskrivs i den medlemsstatens lagstiftning inte är uppfyllda, förutsatt att inte tredjemannen kände till eller borde ha känt till vilken lag som var tillämplig på partnernas förmögenhetsförhållanden.

3. Lagen i en medlemsstat på vars territorium en fastighet befinner sig får, med avseende på rättsförhållanden mellan en registrerad partner och en tredjeman rörande denna fastighet, föreskriva en bestämmelse motsvarande den i punkt 2.

Kapitel VI

Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser

Artikel 32

Förhållandet till gällande internationella konventioner

1. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av bilaterala och multilaterala konventioner och avtal som en eller flera medlemsstater har tillträtt när denna förordning antas och som gäller frågor som regleras i denna förordning, med förbehåll för medlemsstaternas skyldigheter enligt artikel 351 i fördraget.

2. Utan hinder av punkt 1 ska denna förordning ha företräde i förbindelserna mellan medlemsstaterna framför konventioner och avtal om frågor som regleras i denna förordning och som medlemsstaterna är parter i.

Artikel 33

Information till allmänheten och behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska senast den […] översända följande information till kommissionen, på det eller de officiella språk de finner lämpligt:

   a) En beskrivning av sina nationella bestämmelser och förfaranden när det gäller förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap, samt gällande lagtext på området.

   b) Sina nationella bestämmelser om sådana verkningar i förhållande till tredje man som avses i artikel 31.2–3.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om eventuella senare ändringar av dessa uppgifter.

3. Kommissionen ska på lämpligt sätt ställa de uppgifter som meddelas i enlighet med punkterna 1 och 2 till allmänhetens förfogande, bland annat på webbplatsen för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område.

Artikel 34

Översynsklausul

1. Kommissionen ska senast [fem år efter det att … började gälla], och därefter vart femte år, lägga fram en rapport om tillämpningen av denna förordning för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Rapporten ska vid behov åtföljas av förslag till ändringar av förordningen.

2. För detta ändamål ska medlemsstaterna meddela kommissionen relevanta uppgifter om sina domstolars tillämpning av denna förordning.

Artikel 35

Övergångsbestämmelser

1. Bestämmelserna i kapitel II och IV i denna förordning ska tillämpas på rättsliga förfaranden som inletts, officiella handlingar som har upprättats eller registrerats, inför domstol ingångna förlikningar som har godkänts och domar som har meddelats efter denna förordnings tillämpningsdag.

2. Om förfarandena i ursprungsmedlemsstaten inletts före tillämpningsdagen för denna förordning, ska domar som meddelas efter den berörda tidpunkten erkännas och verkställas i enlighet med kapitel IV, så länge de behörighetsregler som tillämpas är förenliga med dem som fastställs i bestämmelserna i kapitel II.

3. Bestämmelserna i kapitel III ska endast tillämpas på partner som låtit registrera sitt partnerskap.

Artikel 36
Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning ska tillämpas från och med [ett år efter det att den trädde i kraft].

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i […] den […]

På rådets vägnar
Ordförande